

การเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3
ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Decisio-Making on Master Degree Study of Third-Year Bachelor
Degree Students, Academic Year 2014, Faculty of Agriculture,
KhonKaen University

ระเบียบ สาขา^{1*} คณิต พิมพีดี¹ ธัญทิพย์ วีรพัฒน์โสภณ¹ นิชมาศ ภูจันทร์ศรี¹ ปราณี ขวามาตร์¹ และ ลุมพินี แสนเมือง¹
Rabiab Sakwa^{1*}, Kanit Pimdee¹, Thunyatip Weeraphatshophon¹, Nitchamat Puchantarasi¹,
Pranee Kwamart¹ and Lumpinee Sanmuang¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 รวม 287 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยทางการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นนักศึกษาที่เรียนแผน 2 (สหกิจศึกษา) และผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบอาชีพเกษตรกร ปัจจัยอันดับหนึ่ง ที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อมากที่สุดคือ ด้านอาจารย์และบุคลากร 4.2 คะแนน รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และด้านกระบวนการให้บริการ 4.1 คะแนน ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคสูงสุดที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับปริญญาโทมากที่สุด พบว่า ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษที่ดีพอ ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาต่อ และไม่มีทุนการศึกษา/ทุนทำวิทยานิพนธ์

คำสำคัญ: ปริญญาโท คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The objective of this research was to study the selection of a Master Degree program for undergraduate students in the Faculty of Agriculture, Khon Kaen University. Questionnaires were used to collect data from third-year students in Faculty of Agriculture, Khon Kaen University, and academic year 2014. A total of 287 copies of questionnaires, representing 85 percentages was received. The questionnaires were analyzed by percentage, mean and standard deviation. The descriptive statistical data for quantitative data was used for analysis. The results of the basic personal, economic, social and educational factors were found that most respondents were female, domiciled in northeastern region, student are enrolled in Plan 2 section, and the parents of students were agriculturists. The most influential factor affected on the decision to study a Master degree program was the lecturers and personnel 4.2 points, followed by the aspect of curriculum, the environment of the campus, and service with the scores of 4.1. The important obstacles influenced on decision-making to study Master Degree were insufficient English proficiency, low budget, and no scholarships/thesis scholarships.

Keywords: master degree, Faculty of Agriculture, KhonKaen University

¹ กองบริหารงานคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002

¹ Administration Division of the Agriculture KhonKaen University, KhonKaen, 40002

*Corresponding author: e-mail: rabiab@kku.ac.th

Received: 23 June 2019, Revised: 6 July 2019, Accepted: 17 July 2019, Published: 23 August 2019

บทนำ

ในปัจจุบันสภาวะทางสังคมมีการแข่งขันสูง ผู้ที่มีการศึกษาสูงสามารถเลือกงาน อาชีพ ตำแหน่งงานที่มีความเหมาะสม มีรายได้สูงขึ้น มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ตลอดจนสามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน และได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง ชุมชนและสังคม ตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (สุรงค์, 2553) คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้เป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐานสากล ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสู่ชุมชนและสังคมให้เข้มแข็ง ได้เปิดสอนหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัย ปัจจุบันมีหลักสูตรระดับปริญญาโทที่เปิดสอน จำนวน 10 หลักสูตร คือ สาขาการประมง สาขาการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สาขา گیษวิทยา สาขาปฐพีศาสตร์ สาขาพืชไร่ สาขาพืชสวน สาขาโรคพืชวิทยา สาขาสัตวศาสตร์ สาขาทรัพยากรที่ดินและสิ่งแวดล้อม และสาขาเกษตรเชิงระบบ (คู่มือนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีการศึกษา 2557) ปัจจุบันแนวโน้มความต้องการการศึกษาคือในระดับปริญญาโทมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในหลายคณะ แต่จำนวนนักศึกษาในระดับปริญญาโทของคณะเกษตรศาสตร์ กลับมีแนวโน้มที่ลดลง ส่งผลกระทบต่อจำนวนการผลิตผลงานวิจัยตีพิมพ์ภาพรวมของคณะ เนื่องจากนักศึกษาเป็นตัวแทนที่มีความสำคัญต่อการผลิตผลงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ และมีผลต่อบรรยากาศรายได้ของสาขาวิชาที่มีจำนวนลดลงตามสัดส่วนของนักศึกษาด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากตารางแสดงจำนวนนักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรต่าง ๆ ของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างปีการศึกษา 2554-2558 (ข้อมูลจากระบบ MIS มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

หลักสูตรระดับปริญญาโท	2554		2555		2556		2557		2558	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
การประมง	2	3	2	1	2	2	4	2	1	0
การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร	3	8	1	7	1	3	0	1	0	1
กีษวิทยา	1	5	4	6	3	2	0	2	1	0
ปฐพีศาสตร์	2	4	3	9	2	6	2	2	2	4
พืชไร่	1	11	6	12	4	5	4	10	7	10
พืชสวน	7	2	1	8	1	5	1	1	4	8
โรคพืชวิทยา	6	2	0	1	0	5	1	7	1	1
สัตวศาสตร์	8	5	2	11	3	11	8	6	4	6
ทรัพยากรที่ดินและสิ่งแวดล้อม	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
เกษตรเชิงระบบ	1	0	0	1	1	4	0	1	0	1
รวมแยกตามเพศ	31	41	19	56	17	43	20	32	20	31
รวมทั้งหมดในแต่ละปี	72		75		60		52		51	

จากปัญหาดังกล่าว กลุ่มผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานฝ่ายสนับสนุนในคณะเกษตรศาสตร์ มีความสนใจศึกษารายละเอียดการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะเกษตรศาสตร์ ในด้านพฤติกรรมความต้องการเลือกศึกษาต่อ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษา เช่น ความก้าวหน้าทางอาชีพการงาน สิ่งที่คาดหวังในอนาคต ความรู้ เนื้อหาของหลักสูตร ค่าธรรมเนียมการศึกษา และแรงจูงใจต่าง ๆ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและการบริหารจัดการการรับนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ทางการตลาด การประชาสัมพันธ์ให้ตรงกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ตลอดจนเป็นแนวทางในการวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณเงินรายได้ของคณะผู้บริหาร ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโท คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย การเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ โดยศึกษาเฉพาะปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และปัจจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับปริญญาโท คณะเกษตรศาสตร์ ทุกด้าน ได้แก่ หลักสูตร ราคาลักษณะทางกายภาพ การส่งเสริมการตลาด อาจารย์และบุคลากร และกระบวนการให้บริการ เป็นต้น

วิธีการศึกษา

คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มประชากรศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ยังคงสภาพการเป็นนักศึกษา ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 336 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด (ที่มา: ข้อมูลระบบ MIS มหาวิทยาลัยขอนแก่น ณ วันที่ 5 กันยายน 2557) ได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 287 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยสร้างแบบสอบถามขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยทางการศึกษาบางประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น แจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัจจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะเกษตรศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ส่วนที่ 3 การเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ส่วนที่ 4 ข้อมูลปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยสำหรับการแปรผลระดับความคิดเห็นมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ระดับความพึงพอใจ 5, 4, 3, 2 และ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณาระดับความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา (กัลยา, 2540) ดังนี้ ความกว้างของอันตรภาคชั้น = (คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด) / จำนวนชั้น = $(5-1)/5 = 0.8$

ซึ่งสามารถแปลความหมายระดับคะแนนของความคิดเห็น ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00, 3.51–4.50, 2.51–3.50, 1.51–2.50 และ 1.00–1.50 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และจัดทำรหัสในแบบสอบถาม ทำการกรอกข้อมูลตามรหัสลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Microsoft Excel) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดจากการกรอกข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอค่าสถิติพื้นฐาน และสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ที่ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายถึงคุณลักษณะด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยทางการศึกษาบางประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.1 มีอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.9 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 95.1 มีเกรดเฉลี่ย ระหว่าง 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 51.6 เป็นนักศึกษาที่เรียนแผน 2 (สหกิจศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 79.4 ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 42.9 มีพี่น้อง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 รายได้เฉลี่ย ระหว่าง 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.7 มีภาระหนี้สินเฉลี่ย น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.4

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโท คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 พบว่า ในด้านหลักสุดความน่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนักศึกษามากที่สุด ($\bar{x} = 4.3, S.D.=0.1$) ในด้านราคา การมีทุนการศึกษาวิจัย /ทุนทำวิทยานิพนธ์ มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนักศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.1, S.D.=0.2$) รองลงมาคือ มีทุนสนับสนุนให้ไปนำเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ ($\bar{x} = 4.0, S.D.=0.2$) ค่าธรรมเนียมการศึกษามีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.7, S.D.=0.2$) และสามารถผ่อนผันค่าธรรมเนียมการศึกษาได้ ($\bar{x} = 3.7, S.D.=0.1$) (ตารางที่ 2)

ในด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาพบว่า การมีสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษา เช่น หอพัก ธนาคาร ร้านอาหาร และไปรษณีย์ เป็นต้น มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนักศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.2, S.D.=0.2$) รองลงมาคือ มีเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ($\bar{x} = 4.0, S.D.=0.2$) มีพื้นที่กว้างขวาง/บรรยากาศดีน่าเรียน ($\bar{x} = 4.0, S.D.=0.2$) และมีอาคารเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย ($\bar{x} = 3.9, S.D.=0.2$) (ตารางที่ 2)

ในด้านการส่งเสริมการศึกษาและการประชาสัมพันธ์ พบว่า การแนะนำแนวทางในการศึกษาต่อที่ชัดเจน มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนักศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 3.9, S.D.=0.1$) รองลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์ทั่วถึงหลายช่องทาง ($\bar{x} = 3.9, S.D.=0.1$) มีทุนศึกษาต่อให้โดยไม่ต้องสอบแข่งขัน ($\bar{x} = 3.9, S.D.=0.1$) และสามารถเข้าศึกษาได้โดยช่องทางการเรียนดี ($\bar{x} = 3.9, S.D.=0.1$) (ตารางที่ 2)

ในด้านอาจารย์และบุคลากร พบว่า ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอน (มีความรู้ความสามารถตรงสาขาวิชา) ($\bar{x} = 4.3, S.D.=0.1$) และอาจารย์มีอัธยาศัยดี สามารถให้คำปรึกษาได้ มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนักศึกษาในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.3, S.D.=0.1$) รองลงมาคือ ชื่อเสียงของอาจารย์ผู้สอน ($\bar{x} = 4.0, S.D.=0.2$) และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ($\bar{x} = 4.0, S.D.=0.2$) (ตารางที่ 2)

ด้านกระบวนการให้บริการ พบว่า การให้บริการด้านห้องสมุด และการให้บริการด้านสวัสดิการ เช่น รถบริการรับส่ง สถานที่ออกกำลังกาย สวัสดิการและสุขภาพ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.1, S.D.=0.2$) มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเข้าศึกษาของนักศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.1, S.D.=0.2$) รองลงมาคือ การให้บริการด้านระบบการลงทะเบียน ($\bar{x} = 4.0, S.D.=0.2$) และการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ($\bar{x} = 4.0, S.D.=0.2$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ระดับการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3
ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้านต่าง ๆ หลักสูตร (n=287)

ด้านของการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านหลักสูตร			
1. ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	4.1	0.3	ระดับมาก
2. หลักสูตรมีการเรียนการสอนทันสมัย	4.1	0.2	ระดับมาก
3. ความน่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน	4.3	0.1	ระดับมากที่สุด
4. สำเร็จการศึกษาแล้วได้งานทำแน่นอน	4.1	0.1	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยด้านหลักสูตร	4.15	0.1	ระดับมาก
ด้านราคา			
1. ค่าธรรมเนียมการศึกษามีความเหมาะสม	3.7	0.2	ระดับมาก
2. สามารถผ่อนผันค่าธรรมเนียมการศึกษาได้	3.7	0.1	ระดับมาก
3. มีทุนการศึกษาวิจัย / ทุนทำวิทยานิพนธ์	4.1	0.2	ระดับมาก
4. มีทุนสนับสนุนให้ไปนำเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ	4.0	0.2	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยด้านราคา	3.88	0.0	ระดับมาก
ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา			
1. มีอาคารเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย	3.9	0.2	ระดับมาก
2. มีพื้นที่กว้างขวาง / บรรยากาศดี น่าเรียน	4.0	0.2	ระดับมาก
3. มีเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	4.0	0.2	ระดับมาก
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานศึกษา เช่น หอพัก ธนาคาร ร้านอาหาร ไปรษณีย์ เป็นต้น	4.2	0.2	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา	4.07	0.0	ระดับมาก
ด้านการส่งเสริมการศึกษาและการประชาสัมพันธ์			
1. มีการประชาสัมพันธ์ทั่วถึงหลายช่องทาง	3.9	0.1	ระดับมาก
2. มีการแนะนำแนวทางในการศึกษาต่อที่ชัดเจน	3.9	0.2	ระดับมาก
3. มีทุนศึกษาต่อให้โดยไม่ต้องสอบแข่งขัน	3.9	0.1	ระดับมาก
4. สามารถเข้าศึกษาได้โดยช่องทางการเรียนดี	3.9	0.1	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยด้านการส่งเสริมการศึกษาและการประชาสัมพันธ์	3.90	0.0	ระดับมาก
ด้านอาจารย์และบุคลากร			
1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล	4.0	0.2	ระดับมาก
2. ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอน (มีความรู้ ความสามารถตรงสาขาวิชา)	4.3	0.1	ระดับมากที่สุด
3. ชื่อเสียงของอาจารย์ผู้สอน	4.0	0.2	ระดับมาก
4. อาจารย์มีอัธยาศัยดี สามารถให้คำปรึกษาได้	4.3	0.1	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านอาจารย์และบุคลากร	4.15	0.0	ระดับมาก
ด้านกระบวนการให้บริการ			
1. การให้บริการด้านห้องสมุด	4.1	0.2	ระดับมาก
2. การให้บริการด้านระบบการลงทะเบียน	4.0	0.1	ระดับมาก
3. การให้บริการด้านสวัสดิการ เช่น รถบริการรับส่ง สถานที่ออกกำลังกาย สวัสดิการ สุขภาพ เป็นต้น	4.1	0.2	ระดับมาก
4. การให้บริการของเจ้าหน้าที่	4.0	0.1	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยด้านกระบวนการให้บริการ	4.10	0.0	ระดับมาก

ผลการวิเคราะห์การเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อคิดเป็นร้อยละ 57.5 แต่ส่วนใหญ่ตัดสินใจศึกษาต่อหลังจากมีงานทำในอีก 2-3 ปีข้างหน้า (เก็บเงินก่อน) คิดเป็นร้อยละ 46.1 ศึกษาต่อหลังจากมีงานทำ (ทำงานด้วย เรียนด้วย) คิดเป็นร้อยละ 33.9 โดยส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อปริญญาโท ในคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ 82.4 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เลือกศึกษาต่อ	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการศึกษาต่อ		
1. ไม่ศึกษาต่อ	122	42.5
2. ศึกษาต่อ	165	57.5
รวม	287	100.0
ระยะเวลาในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ		
1. ศึกษาต่อหลังจากมีงานทำในอีก 2-3 ปีข้างหน้า (เก็บเงินก่อน)	76	46.1
2. ศึกษาต่อหลังจากมีงานทำ (ทำงานด้วย เรียนด้วย)	56	33.9
3. ศึกษาต่อโดยทันที หลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี	33	20.0
รวม	165	100.0
การตัดสินใจเลือกที่ศึกษาต่อปริญญาโทในคณะ		
1. คณะอื่น ๆ	29	17.6
2. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	136	82.4
รวม	165	100.0

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับปัญหาและอุปสรรคสูงสุด ได้แก่ ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษที่ดีพอ ($\bar{x}=3.8$, S.D.=0.3) ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาต่อ ($\bar{x}=3.7$, S.D.=0.2) และไม่มีทุนการศึกษา / ทุนทำวิทยานิพนธ์ ($\bar{x}=3.6$, S.D.=0.2) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการทุนสนับสนุนให้ไปนำเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.1$, S.D.=0.3) ต้องการให้มีการจัดอบรมภาษาอังกฤษให้ฟรี ($\bar{x}=4.0$, S.D.=0.4) และต้องการให้มีทุนการศึกษาสนับสนุน ($\bar{x}=4.0$, S.D.=0.3) (ตารางที่ 4) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการทุนสนับสนุนให้ไปนำเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.1$, S.D.=0.3) ต้องการให้มีการจัดอบรมภาษาอังกฤษให้ฟรี ($\bar{x}=4.0$, S.D.=0.4) และต้องการให้มีทุนการศึกษาสนับสนุน ($\bar{x}=4.0$, S.D.=0.3) (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 4 ระดับข้อมูลปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (n=287)

ประเด็นปัญหา และอุปสรรค	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาต่อ	3.7	0.2	ระดับมาก
2. ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษที่ดีพอ	3.8	0.3	ระดับมาก
3. ไม่มีทุนการศึกษา / ทุนทำวิทยานิพนธ์	3.6	0.2	ระดับมาก
4. ความพร้อมของครอบครัว	3.4	0.1	ระดับมาก
5. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลหลักสูตร / การรับสมัครอย่างทั่วถึง	3.1	0.3	ระดับปานกลาง
6. หลักสูตรของคณะเกษตรศาสตร์ไม่น่าสนใจ	2.7	0.2	ระดับปานกลาง
รวม	3.4	0.1	ระดับมาก

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (n=287)

ประเด็นความต้องการ	$\bar{x}$	SD	แปลผล
1. มีทุนการศึกษาสนับสนุน	4.0	0.3	ระดับมาก
2. มีกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ เพื่อการศึกษา	3.9	0.2	ระดับมาก
3. มีการจัดอบรมภาษาอังกฤษให้ฟรี	4.0	0.4	ระดับมาก
4. มีทุนสนับสนุนให้ไปนำเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ	4.1	0.3	ระดับมาก
รวม	4.0	0.1	ระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

การเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า

1. ปัจจัยด้านลักษณะพื้นฐานของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นนักศึกษาที่เรียนแผน 2 และผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จะเห็นได้ว่านักศึกษาโดยมากมีความต้องการศึกษาต่อเนื่องจากต้องการให้ได้เงินเดือนที่สูงขึ้น
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษามากที่สุด คือ ด้านอาจารย์และบุคลากร ที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ ความสามารถตรงสาขาวิชา มีอัธยาศัยดี สามารถให้คำปรึกษาได้ รองลงมา คือ ด้านหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และด้านกระบวนการให้บริการ
3. ปัญหาและอุปสรรคสูงสุดที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับปริญญาโทมากที่สุด คือ ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษที่เพียงพอ ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาต่อ และไม่มีทุนการศึกษา/ทุนทำวิทยานิพนธ์

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์การเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. ส่วนใหญ่สนใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท 3 ลำดับแรก ได้แก่ ต้องการให้ได้เงินเดือนที่สูงขึ้นมากที่สุด รองลงมาต้องการนำความรู้ไปช่วยพัฒนาสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง ต้องการเป็นคนมีคุณภาพของสังคม และต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม เคยได้รับทราบข้อมูลมาก่อน ได้รับข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ ทางเว็บไซต์ คณะเกษตรศาสตร์ มากที่สุด รองลงมาป้ายประชาสัมพันธ์หลักสูตร และรับทราบข้อมูลจากป้ายประชาสัมพันธ์หลักสูตรเคยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจากรุ่นพี่ในสาขาในคณะเกษตรศาสตร์มากที่สุด รองลงมา จากอาจารย์ในสาขาในคณะเกษตรศาสตร์ และจากเพื่อนในรุ่นเดียวกัน/ในสาขาเดียวกัน
2. นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอาจารย์และบุคลากรอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปรีชา (2550) ปัจจัยด้านเวลาเรียน ด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านสถาบัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพาในระดับมากที่สุด ริชชานันท์ (2557) รายงานว่าด้านบุคลากร อาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพและมีชื่อเสียงในวงการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพมากที่สุด ส่วนอุทุมพร (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิตล พบว่า ความมีชื่อเสียง ความรู้ ความสามารถของคณาจารย์ในสถาบันมีผลต่อการตัดสินใจสูงสุด รองลงมาด้านหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และด้านกระบวนการให้บริการ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการศึกษาและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ฉัตรชัย และคณะ (2552) ที่ศึกษาความต้องการศึกษาต่อและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตของนักศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านหลักสูตรเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ด้านสถาบันการศึกษา ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา และด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามลำดับ เช่นเดียวกับ ทรงธรรม และคณะ (2556) ที่ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญด้านหลักสูตรมากที่สุดรองลงมาคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์และบุคลากร ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านกายภาพ และด้านการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาดขณะที่ จิตติมา (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยนเรศวร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านปัจจัยด้านสภาพสังคม ปัจจัยด้านหลักสูตรและระบบการศึกษา ปัจจัยด้านคุณภาพและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

1. จากอุปสรรคในการศึกษาต่อเรื่องนักศึกษาไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษที่ดี ผู้บริหารหลักสูตร ควรมีนโยบายจัดโครงการฝึกอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 เพื่อให้นักศึกษาได้เตรียมความพร้อมทางด้านภาษาก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และควรมีนโยบายจัดหาเงินทุนสนับสนุนการศึกษา และทุนการทำวิทยานิพนธ์เพิ่มมากขึ้นและต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องทุนสนับสนุนการศึกษา ให้แก่นักศึกษาทราบอย่างทั่วถึง พร้อมจัดให้มีทุนการศึกษา ในลักษณะของโครงการเงินกู้ยืมทางการศึกษา

2. คณะ/ภาควิชา/สาขาวิชา/หลักสูตร ควรมีช่องทางการประชาสัมพันธ์มากขึ้น เช่น จัดทำแผ่นพับ เอกสารหลักสูตร พร้อมทั้งจัดแนะแนวทางการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ให้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 โดยให้ทุกภาควิชา/สาขาวิชา เข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์แนะนำหลักสูตรทางเว็บไซต์ คณะเกษตรศาสตร์ ควรมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน และควรมีเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ให้มีความหลากหลายขึ้น เช่น ทางสถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับทราบอย่างทั่วถึง รวมทั้งนักศึกษาต่างมหาวิทยาลัย ที่คาดว่าจะแก่นักศึกษาระดับปริญญาโทในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้รับความอนุเคราะห์สถานที่ในการปฏิบัติงานจากคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เกี่ยวข้องที่สนับสนุนงานวิจัยนี้ และบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือทุกท่าน โดยเฉพาะคณบดีคณะเกษตรศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพันธ์ ประภาติกุล และ รองศาสตราจารย์ ดร.พลัง สุริหาร ที่กรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำในการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา พัดโบก. 2552. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยนเรศวร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบริหารเชิงกลยุทธ์ คณะวิทยาการจัดการ และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฉัตรชัย อินทสังข์ ฌพรธม สินสุริย์ ดุษฎี เทียมเทศ บุญมาสูงทรง ปุริม หนูนนัต. 2552. ความต้องการศึกษาต่อ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตของนักศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. โครงการวิจัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ทรงธรรม ธีระกุล วันวิสาข์ แก้วสมบุญณ์ เสาวนีย์ แสงสีดา วารุณี ทิพโอสถ ศศิธร ดีใหญ่ โสภิน วัฒนเมธาวิ. 2556. ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 13(2): 48-61.
- ปรีชา ภูมิทอง. 2550. การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : กรณีศึกษา สาขาการบริหารงานท้องถิ่น รุ่น 1 สาขาการบริหารงานทั่วไป รุ่น 5 และสาขานโยบายสาธารณะ รุ่น 8 วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์. หน้า 79.
- รัชตนันท์ หมั่นมานะ. 2557. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ. 4(2): 627-639.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2553. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร ไฉฉลาด. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 10(2) : 165-177.